

Шевчук Т. Р., Чирва Ю. О.,
асистенти кафедри іноземних мов
природничо-математичних спеціальностей
Східноєвропейський національний
університет імені Лесі Українки

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАННІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Зміни в економічній, соціальній та політичній сферах життя суспільства, впровадження нових інформаційних технологій (ІТ) вимагають нових підходів до розбудови як освіти загалом, так і системи вищої освіти зокрема. Використання комп'ютерних технологій при навчанні мови стає все більш популярним і затребуваним на різних етапах оволодіння мовою. Адже інформаційні технології навчання покликані покращити якісну професійну підготовку фахівців у вищій школі. Цим пояснюється актуальність питань стосовно специфіки вживання ІТ у процесі мовної підготовки. До того ж, проблема системного використання сучасних електронних програмно-методичних і телекомунікаційних засобів у навчальному процесі у ВНЗ залишається мало дослідженою.

Підготовка фахівців потребує високої якості освітніх послуг. Навчання студентів німецької мови у ВНЗ України на сучасному етапі може бути оптимізованим завдяки використанню новітніх інформаційних технологій. За допомогою останніх нові умови навчання характеризуються гнучкістю, відкритістю, доступністю і надають студенту можливість вільного вибору місця, часу, змісту та форм навчання, розвивають його пізнавальний інтерес, творче мислення, формують уміння працювати в умовах комп'ютерного середовища.

Інформаційні технології використовуються як: засіб навчання і моделювання різних явищ, процесів, дослідження їхніх характеристик, розрахунку схем тощо; інструмент пізнання навколишньої дійсності та самопізнання; засіб інформаційно-методичного забезпечення й управління навчально-виховним процесом і навчальними закладами; засіб автоматизації процесів контролю, корекції результатів навчальної діяльності, комп'ютерного педагогічного тестування і психодіагностики; засіб організації інтелектуального дозвілля, розвиваючих ігор [3, с. 15].

Одним з напрямів використання у сфері освіти інформаційних технологій є мультимедійні. Дослідники визначають мультимедійні технології у широкому сенсі як спектр інформаційних технологій, що використовують різноманітні програмні та технічні засоби з метою найбільш ефективного впливу на користувача. Мультимедійні засоби повинні відповідати системі психологічних, дидактичних, методичних вимог. Вчені вважають, що мультимедійні засоби навчання є універсальними, оскільки можуть бути використаними на різних етапах заняття: під час мотивації як постановка проблеми перед вивченням нового матеріалу, у поясненні нового матеріалу як ілюстрації, при закріпленні та узагальненні знань, для контролю знань [1, с. 5].

Мультимедіа в сукупності з відео забезпечують більш повноцінне розуміння навчального матеріалу, а відповідно – і його засвоєння. Поєднання комп'ютеризації навчального процесу та упровадження відеотехнології забезпечують більш цілісне відображення картини світу – відеокомп'ютерне. Відеокомп'ютерні педагогічні програмні засоби дозволяють поєднати цінні якості обох інформаційних технологій: конкретність і емоційність; символічність і логіку; швидкість обробки інформації і невичерпне терпіння [4, с. 17].

Серед сучасних ІТ особливе значення мають Інтернет-ресурси. У сучасних методиках навчання студентів німецької мови Інтернет розглядається як джерело інформації для виконання навчальних завдань і проектної роботи, самостійної позааудиторної роботи, інструмент навчання писемного мовлення, як віртуальне середовище навчання німецької мови студентів різних спеціальностей [2, с. 6].

Інтернет дає можливість інтенсифікувати розвиток англомовних мовленнєвих умінь студентів, зокрема усного ділового мовлення, розвинути компетенцію щодо користування англомовними засобами сучасних інформаційно-комп'ютерних технологій для навчальних і професійних цілей.

Інтернет надає унікальну можливість тим, хто вивчає німецьку мову, користуватися автентичними текстами, спілкуватися з носіями мови, тобто створює інформаційне мовне середовище. Серед навичок в структурі професійної компетентності майбутніх фахівців, що виробляються, значне місце відводиться письму. Особливо останнім часом значну роль відіграє листування через Інтернет або електронну пошту [4, с. 17].

З метою вивчення німецької мови може використовуватись як вільне спілкування в Інтернеті, так і спеціально організоване спілкування в режимі електронної пошти, електронної конференції та дошки об'яв. Це створює унікальну автентичну ситуацію діалогічного мовлення. Інтернет є дуже багатим джерелом потенційних навчальних ресурсів. Сьогодні розробляється методика вивчення німецької мови з використанням ресурсів Інтернету. Існують прихильники ідеї вивчення німецької мови лише за допомогою зазначеної мережі, без традиційної роботи з підручником. Проте більшість викладачів надають перевагу використанню Інтернету паралельно з традиційними засобами навчання, інтегруючи його в навчальний процес.

Навчальні та інформаційні ресурси Інтернету повинні добиратися відповідно до таких принципів: достовірність змісту інформації на сайті за автором і часом; лінгвістична коректність; змістовність; технічна відповідність [2, с. 11].

Загалом дослідники визначають такі педагогічні умови застосування інформаційних технологій у фаховій підготовці студентів: забезпечення інноваційної спрямованості навчального процесу; формування готовності студентів до використання інформаційних технологій; формування умінь пізнавальної самостійності у майбутніх фахівців.

Використання інформаційних технологій у навчанні німецької мови дозволяє удосконалювати керівництво самостійною роботою студентів на етапі мовного тренування; розширювати можливості подання інформації за рахунок

кольору, мультиплікації, музики, звукових ефектів; формувати інформаційну культуру навчальної діяльності; розвивати комунікативну культуру і соціокультурну освіченість за рахунок організації міжкультурного спілкування іноземною мовою в середовищі Інтернет; розвивати вміння викладати свої думки іноземною мовою в письмовій та усній формі за допомогою електронної пошти, телеконференцій і чат-форумів. Упровадження інформаційних технологій у навчальний процес дозволяє підвищити пізнавальний інтерес у студентів до підвищення рівня своєї фахової підготовки та опанування навичками роботи із засобами ІТ [3, с. 15].

Отже, використання сучасних інформаційних технологій у процесі вивчення німецької мови у ВНЗ підвищує ефективність процесу навчання. ІТ використовують як в аудиторній роботі, так і для організації самостійної роботи. До позитивних аспектів використання мультимедійних засобів можна також зарахувати інтерактивність, індивідуалізацію процесу навчання, підвищення мотивації студентів, що призводить до інтенсифікації процесу навчання. Необхідність упровадження інформаційних технологій у навчально-виховний процес не викликає сумнівів.

Проте варто зазначити, що у цьому напрямку існує ряд проблем. Практика показує, що рівень сформованості знань та практичних умінь студентів, їх самостійності та готовності до подальшої самоосвіти значною мірою не відповідає вимогам сьогодення. Не виключені випадки недостатнього технічного забезпечення, необхідного для ефективного використання ІТ в навчальному процесі. Наявні методичні основи використання інформаційних технологій навчання потребують системного обґрунтування. Необхідною є розробка нормативної документації ВНЗ, в якій будуть враховані новітні електронні засоби навчання.

Список використаних джерел

1. Капінус О. Л. Використання комп'ютерних програм для вивчення англійської мови у ВНЗ [Електронний ресурс] / О. Л. Капінус // Науковий вісник Донбасу. – 2012. – № 2 (18). – 14 с. – Режим доступу: www.nvd.luguniv.edu.ua/archiv/NN18/12kolmuv.pdf

2. Огурцова О. Л. Навчання майбутніх економістів ділової англійської мови з використанням Інтернет–ресурсу : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : 13.00.02. / О. Л. Огурцова. – К. , 2011. – 39 с.

3. Подзигун О. А. Педагогічні умови застосування інформаційних технологій у фаховій підготовці майбутніх учителів іноземної мови : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : 13.00.04. / О. А. Подзигун. – Вінниця, 2009. – 17 с.

4. Рогульська О. О. Педагогічні умови формування професійної компетентності майбутніх перекладачів засобами сучасних інформаційних технологій : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : 13.00.04. / О. О. Рогульська – Вінниця, 2010. – 24 с.